

RIJEČ UREDNIKA

Poštovani čitatelji i čitateljice,

pred vama je novi broj časopisa *Poredbeno pomorsko pravo = Comparative Maritime Law* u koji je, kao i uvijek, uloženo mnogo truda i predanog rada. Ovaj je broj poseban po tome što sadrži znanstvene radove domaćih i inozemnih stručnjaka iz područja međunarodnog prava izložene na Međunarodnoj znanstvenoj konferenciji *in memoriam* prof. emer. Vladimir-Đuro Degan, održanoj 31. ožujka 2023. godine u Rijeci. Konferenciju su organizirali Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci i Jadranski zavod Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti kako bi iskazali poštovanje životu i djelu profesora Degana (1935. – 2022.) koji je, među ostalim, bio dugogodišnji upravitelj, a potom voditelj Jadranskog zavoda te *professor emeritus* Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Osim navedenih radova, u ovom su broju časopisa sadržani i prilozi iz područja pomorskog prava koje su pripremili istaknuti domaći pomorskopравни stručnjaci. U njima možete pročitati dva izvorna znanstvena rada i šest preglednih znanstvenih radova, prikaze triju knjiga, četiri sudske presude, tematsku bibliografiju i dva nekrologa.

U izvornom znanstvenom radu »Annex G of the 2001 Agreement on Succession Issues: Self-executing or Not?«, prof. dr. sc. Vesna Crnić-Grotić, prof. dr. sc. Sandra Fabijanić Gagro i izv. prof. dr. sc. Petra Perišić analiziraju mjerodavne odredbe Bečke konvencije o pravu međunarodnih ugovora iz 1969. godine i sudsku praksu država sljednica kako bi odgovorile na pitanje je li samoizvršiv Ugovor o pitanjima sukcesije iz 2001. godine, sklopljen nakon raspada bivše SFRJ.

Izvorni znanstveni rad pod naslovom »Globalisation with a Human Face and the Role of the United Nations«, izv. prof. dr. sc. Lénárda Sándora, istražuje moderne izazove u zaštiti ljudskih prava i iznosi pregled povijesnog razvoja međunarodne pravne regulative i suvremenih regulatornih inicijativa radi utvrđenja odgovornosti države za zaštitu ljudskih prava u kontekstu odnosa poslovnog sektora prema ljudskim pravima.

Pitanjima zaštite ljudskih prava bavi se i izv. prof. dr. sc. Nives Mazur Kumrić u preglednom znanstvenom radu »Upholding United Nations Global Legitimacy in Human Rights Protection and Humanitarian Assistance within the European Union: A Legal Overview of the EU-UN Natural Partnership«. Autorica analizira pravni okvir za partnerstvo Europske unije i Ujedinjenih naroda radi ostvarenja zaštite ljudskih prava i neometanog pristupa humanitarnoj pomoći.

Rad prikazuje primjere takvog partnerstva, poput onoga o ranom oporavku zajednica pogođenih ratom u Ukrajini putem Programa Ujedinjenih naroda za razvoj.

Pregledni znanstveni rad pod naslovom »The General Assembly Resolution 'Protection of the Environment in Relation to Armed Conflicts' of 2022: Where We Stand 30 Years after«, prof. dr. sc. Vesne Barić-Punda i Irene Nišević, mag. iur., bavi se pitanjem standarda štete za okoliš koju je zabranjeno prouzročiti u oružanim sukobima. Autorice razmatraju mjerodavna načela Rezolucije »Zaštita okoliša u vezi s oružanim sukobima« usvojene u Općoj skupštini Ujedinjenih naroda 2022. godine i nude moguća rješenja za uređenje pitanja zaštite okoliša u vezi s oružanim sukobima.

Autorica preglednog znanstvenog rada »Application and Interpretation of the Genocide Convention in the Recent Jurisprudence of the International Court of Justice: Issues of Jurisdiction«, doc. dr. sc. Rutvica Rusan Novokmet, analizira neka pitanja o utvrđivanju odgovornosti država prema Konvenciji o sprječavanju i kažnjavanju zločina genocida iz 1948. godine i najnovije slučajeve koji se razmatraju pred Međunarodnim sudom. Unatoč tomu što u tim slučajevima još nije odlučeno o *meritumu*, autorica navodi kako će donesene odluke o pitanjima preliminarnog karaktera imati znatan utjecaj na ispravnu i učinkovitu primjenu Konvencije u budućnosti.

Kad je riječ o pomorskopравnim temama, u ovom broju časopisa, autorica prof. dr. sc. Petra Amižić Jelovčić u preglednom znanstvenom radu pod naslovom »Gvinejski zaljev – žarište piratskih napada i nova prijatna međunarodnoj sigurnosti plovidbe« proučava sigurnost plovidbe u okolnostima piratskih napada u području Gvinejskog zaljeva, koje je danas jedno od najrizičnijih plovnih područja na svijetu. Autorica iznosi pregled najvažnijih međunarodnih dokumenata usvojenih radi ograničavanja i suzbijanja piratskih napada, s posebnim naglaskom na regulatornu ulogu Europske unije.

Autori preglednog znanstvenog rada »Posebnosti ugovaranja leasinga plovila u pravnom prometu u Republici Hrvatskoj«, izv. prof. dr. sc. Marija Vidić i dr. sc. Miho Baće, razmatraju posebnosti ugovaranja u poslu leasinga plovila u Republici Hrvatskoj u usporedbi s drugim pokretninama. Naglasak je na poslovnoj praksi, odnosno na općim uvjetima poslovanja koji čine dio ugovora o leasingu plovila. Autori kritički razmatraju u njima predviđena rješenja.

Zoran Tasić, mag. iur., autor je preglednog znanstvenog rada »Posljedice Brexita za pomorsko pravo Europske unije« u kojemu analizira utjecaj Brexita na pomorsku industriju u vezi s mjerodavnim pravom i nadležnosti za rješavanje

sporova. Unatoč tomu što su u Velikoj Britaniji prestali važiti propisi Europske unije na temelju kojih se automatski priznaju i izvršavaju presude sudova država članica, autor iznosi tvrdnje u prilog sklonosti dionika pomorske industrije daljnjem ugovaranju primjene engleskog prava i nadležnosti engleskih sudova.

Osim znanstvenih radova, ovaj broj časopisa sadrži i prikaze triju knjiga. Knjiga *Pomorsko pravo*, autora prof. dr. sc. Dragana Bolanče i prof. dr. sc. Petre Amižić Jelovčić, bavi se širokim rasponom pomorskopravnih tema, a namijenjena je prvenstveno studentima pravnih i pomorskih fakulteta za upoznavanje s materijom istoimenog kolegija te će biti korisno štivo za sve koji se žele upoznati sa zanimljivim svijetom pomorskog prava. Autor prikaza je prof. dr. sc. Jasenko Marin. Prikazane su i dvije monografije koje se bave pravnim uređenjem prijevoza robe, uključujući posebno i pomorski prijevoz. Radi se o knjizi autorice dr. sc. Vesne Polić Foglar pod naslovom *The Carriage of Goods in Swiss Law: A Comprehensive Overview of the Swiss Legal System, the Liability of Carriers and Freight Forwarders and the Marine and Liability Insurance*, čiji je prikaz izradila izv. prof. dr. sc. Adriana Vincenca Padovan i knjizi *A Modern Lex Mercatoria for Carriage of Goods by Sea*, autora dr. sc. Petra Kragića i Diane Jerolimov, dipl. iur., koju je prikazala dr. sc. Vesna Skorupan Wolff. Obje monografije uvaženih hrvatskih pomorskopravnih stručnjaka pisane su na engleskom jeziku i bave se međunarodno relevantnim pomorskopravnim temama, pa će zasigurno pronaći i međunarodnu čitalačku publiku.

Prikazane su i četiri presude hrvatskih sudova – Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske. Autorica navedenih prikaza, dr. sc. Vesna Skorupan Wolff, analizira sudsku praksu o različitim pomorskopravnim pitanjima. Prikazi recentne sudske prakse od neizmjerne su važnosti za znanstvenike i praktičare radi ispravnog tumačenja pozitivnog prava.

U ovom broju časopisa objavljujemo i tematsku bibliografiju iz područja cestovnog i željezničkog prava, prava osiguranja transportnih rizika, tržišnog natjecanja u području transporta, multimodalnog prijevoza te turizma i prava putnika. Autorica bibliografije je Aleksandra Čar, mag. spec., viša knjižničarka. Bibliografija obuhvaća reference odabranih članaka i radova objavljenih u domaćim i inozemnim znanstvenim i stručnim časopisima te knjiga i poglavlja u knjigama u izdanju hrvatskih i inozemnih (uglavnom europskih) nakladnika.

Na kraju, s dubokim poštovanjem opraštamo se od prof. dr. sc. Drage Pavića i prof. dr. sc. Hrvoja Kačića. U nekrolozima koje su pripremili prof. dr. sc. Ranka Petrinović i dr. sc. Petar Kragić, prisjećamo se njihovih značajnih doprinosa znanosti i struci pomorskog prava i prava osiguranja. Sav njihov profesionalni

integritet, stručnost te posvećenost unaprijeđenju pomorskopravne znanosti ostaju trajni izvor inspiracije za akademsku zajednicu.

Čestitamo i zahvaljujemo svim autorima na njihovim izvrsnim priložima koji su obogatili ovaj broj časopisa. Takvoj su kvaliteti objavljenih priloga nedvojbeno pridonijeli znanje i marljivost recenzenata i urednika kojima iskazujemo posebnu zahvalnost. Na kraju, ali ne manje važno, raduje nas zanimanje čitatelja za naš časopis među već ustaljenim čitateljstvom, kao i među onima koji su to tek postali.

Akademik Jakša Barbić, glavni urednik